

در خودآموز آموزش صادرات، شما میتوانید از مرحله انتخاب محصول و مشتری بابتی تا درآمد دلاری با صادرات را بیاموزید و همچنین فرآیندهای صادرات را از صفر تا صد یاد بگیرید. فصل های این آموزش به ترتیب در صفحه [آموزش صادرات](#) سایت آکادمی صادرات دکتر اشرفی به آدرس Qayem.ir منتشر شده است. این آموزش را برای **۵ نفری** که دوستشان دارید ارسال کنید.

فصل دوم: زبان مشترک تجارت جهانی، آشنایی با HS Code

Page | 1

وقتی به ابتدای مسیر یادگیری صادرات برمیگردم، یکی از لحظه‌هایی که نگاه من به تجارت بین‌الملل کاملاً تغییر کرد، زمانی بود که برای اولین بار با مفهوم HS Code آشنا شدم. تا قبل از آن فکر می‌کردم اگر نام یک محصول را بدانم و بتوانم درباره آن با مشتری صحبت کنم، تقریباً همه چیز را می‌دانم. اما خیلی زود فهمیدم در تجارت جهانی، اسم کالا به تنهایی کافی نیست. دنیا برای اینکه بتواند میان صدها کشور و هزاران نوع کالا نظم ایجاد کند، به یک زبان مشترک نیاز دارد. زبانی که وابسته به ترجمه، لهجه یا تفاوت زبان‌ها نباشد.

فرض کنید در ایران می‌گوییم «زعفران» در انگلیسی می‌شود Saffron در بعضی کشورها ممکن است نام‌های محلی دیگری هم داشته باشد. حالا تصور کن یک تاجر در چین، یک واردکننده در آلمان و یک صادرکننده در ایران بخواهند درباره این محصول معامله کنند. اگر مبنای کار فقط اسم کالا باشد، احتمال اشتباه زیاد می‌شود. به همین دلیل در تجارت جهانی از یک سیستم عددی استفاده می‌شود که در همه کشورها قابل فهم است. این سیستم همان چیزی است که به آن HS Code گفته می‌شود.

HS Code مخفف عبارت Harmonized System است. یعنی «سیستم هماهنگ‌شده طبقه‌بندی کالاها». این سیستم توسط سازمان جهانی گمرک (WCO)¹ طراحی شده تا کالاهای مختلف در سراسر دنیا با یک کد مشترک شناخته شوند. به بیان ساده‌تر، هر کالایی که در دنیا خرید و فروش می‌شود، یک کد عددی دارد که گمرک‌ها، دولت‌ها و شرکت‌های بازرگانی با استفاده از آن، کالا را شناسایی می‌کنند.

اجازه بدهید با یک مثال واقعی موضوع را روشن‌تر کنم. یکی از محصولات که همیشه در آموزش صادرات به آن اشاره می‌کنم زعفران است؛ محصولی که ایران در تولید آن در دنیا جایگاه ویژه‌ای دارد. در سیستم HS،

¹ World Customs Organization

آکادمی صادرات دکتر محمود قیم اشرفی

شماره پشتیبان: ۰۹۰۵۷۰۸۹۳۳۹

وبسایت: <https://qayem.ir>

بله: https://ble.ir/export_academy

اینستاگرام: <https://www.instagram.com/mahmoud.ashrafi>

در خودآموز آموزش صادرات، شما میتوانید از مرحله انتخاب محصول و مشتری یابی تا درآمد دلاری با صادرات را بیاموزید و همچنین فرآیندهای صادرات را از صفر تا صد یاد بگیرید. فصل های این آموزش به ترتیب در صفحه [آموزش صادرات](#) سایت آکادمی صادرات دکتر اشرفی به آدرس [Qayem.ir](#) منتشر شده است. این آموزش را برای **۵ نفری** که دوستشان دارید ارسال کنید.

زعفران با کد ۰۹۱۰۲۰ شناخته می شود. این یعنی اگر در هر نقطه ای از دنیا این عدد نوشته شود، همه متوجه می شوند که منظور زعفران است. به همین دلیل وقتی یک بازرگان این کد را داشته باشد، می تواند به راحتی آمار جهانی آن محصول را بررسی کند. مثلاً می تواند ببیند کدام کشورها بیشترین واردات زعفران را دارند، حجم تجارت جهانی آن چقدر است و چه کشورهایی رقیب ایران در این بازار هستند.

مثال ساده تر دیگر سیب است. سیب در سیستم HS با کد ۰۸۰۸۱۰ شناخته می شود. وقتی این کد را می بینیم، حتی بدون دیدن نام کالا هم می دانیم که صحبت درباره سیب تازه است. نکته جالب این است که این کد در همه کشورهای دنیا یکسان است.

در نگاه اول HS Code فقط یک عدد شش رقمی به نظر می رسد، اما در واقع پشت این عدد یک ساختار دقیق وجود دارد. این کد را باید دو رقم دو رقم خواند، چون هر دو رقم نشان دهنده یک سطح از طبقه بندی کالا است.

اگر همان مثال سیب یعنی ۰۸۰۸۱۰ را بررسی کنیم، دو رقم اول یعنی ۰۸ نشان می دهد که کالا در فصل «میوه ها و مغزهای خوراکی» قرار دارد. دو رقم بعدی ۰۸۰۸ دسته بندی دقیق تر در داخل همان فصل را مشخص می کند (سیب، گلابی و به تازه) و دو رقم آخر ۰۸۰۸۱۰ نوع دقیق کالا را نشان می دهد (سیب های تازه). در جدول ۱ برای مثال زعفران این موضوع آمده است.

آکادمی صادرات دکتر محمود قیم اشرفی

شماره پشتیبان: ۰۹۰۵۷۰۸۹۳۳۹

وبسایت: <https://qayem.ir>

بله: https://ble.ir/export_academy

اینستاگرام: <https://www.instagram.com/mahmoud.ashrafi>

در خودآموز آموزش صادرات، شما میتوانید از مرحله انتخاب محصول و مشتری بابتی تا درآمد دلاری با صادرات را بیاموزید و همچنین فرآیندهای صادرات را از صفر تا صد یاد بگیرید. فصل های این آموزش به ترتیب در صفحه [آموزش صادرات](#) سایت آکادمی صادرات دکتر اشرفی به آدرس [Qayem.ir](#) منتشر شده است. این آموزش را برای **۵ نفری** که دوستشان دارید ارسال کنید.

جدول ۱. ساختار و مثال HS Code برای زعفران

سطح طبقه بندی	شرح انگلیسی	شرح فارسی	توضیح
Chapter (فصل)	Chapter 09 – Coffee, tea, maté and spices	۰۹ – قهوه، چای، ماته و ادویه ها	زعفران در گروه ادویه جات و گیاهان معطر و نوشیدنی های کافئین دار قرار دارد.
Heading (سرگروه)	Heading 0910 – Ginger, saffron, turmeric (curcuma), thyme, bay leaves, curry and other spices	۰۹۱۰ – زنجبیل، زعفران، زردچوبه (کورکوما)، آویشن، برگ بو، کاری و سایر ادویه ها	در این سطح زعفران در کنار زنجبیل، زردچوبه و آویشن قرار می گیرد.
Subheading (زیرگروه)	Subheading 091020 – Saffron	۰۹۱۰۲۰ – زعفران (Saffron)	این شش رقم (۰۹۱۰۲۰) همان HS Code جهانی زعفران است که در تمام کشورها ثابت می ماند.

همین منطق برای بسیاری از محصولات دیگر هم وجود دارد. برای مثال:

خرما در سیستم HS در گروه میوه ها قرار می گیرد. پسته در دسته مغزهای خوراکی طبقه بندی می شود. فلفل دلمه ای و بسیاری از سبزیجات در فصل سبزیجات خوراکی قرار دارند. حتی محصولات صنعتی مانند کود شیمیایی، پلیمرها یا قطعات ماشین آلات نیز هر کدام کد مشخص خود را دارند.

در واقع وقتی HS Code یک محصول را داشته باشید، می توانید جایگاه آن را در نقشه تجارت جهانی پیدا کنید.

نکته مهم دیگر این است که شش رقم اول HS Code در سراسر دنیا یکسان است. اما بسیاری از کشورها برای مدیریت تعرفه ها و قوانین واردات، چند رقم دیگر به این کد اضافه می کنند. به این بخش «کد تعرفه ملی»

آکادمی صادرات دکتر محمود قیم اشرفی

شماره پشتیبان: ۰۹۰۵۷۰۸۹۳۳۹

وبسایت: <https://qayem.ir>

بله: https://ble.ir/export_academy

اینستاگرام: <https://www.instagram.com/mahmoud.ashrafi>

در خودآموز آموزش صادرات، شما میتوانید از مرحله انتخاب محصول و مشتری یابی تا درآمد دلاری با صادرات را بیاموزید و همچنین فرآیندهای صادرات را از صفر تا صد یاد بگیرید. فصل های این آموزش به ترتیب در صفحه [آموزش صادرات](#) سایت آکادمی صادرات دکتر اشرفی به آدرس Qayem.ir منتشر شده است. این آموزش را برای ۵ نفری که دوستشان دارید ارسال کنید.

گفته می شود. بنابراین ممکن است یک کالا در دنیا با یک کد شش رقمی شناخته شود، اما هر کشور برای سیستم گمرکی خود چند رقم دیگر به آن اضافه کند.

جدول ۲. مقایسه کد شش رقمی جهانی (HS Code) با کد تعرفه ملی در کشورهای مختلف چای سبز

HS International standard		
09		Coffee, Tea, Mate & Spices
09 02		Tea, whether or not flavored
09 02 10		Green tea in immediate packings of <= 3 kg
	China	
	09 02 10 1100	Jasmine tea with a net weight of no more than 3 kg
	09 02 10 1900	Other scented tea with a net weight of no more than 3 kg
	09 02 10 2000	Each piece of white tea with a net weight of no more than 3 kg
	09 02 10 9000	Other green tea (not fermented) in immediate packings of a content not exceeding 3kg
	Japan	
	09 02 10 000	Green tea (not fermented) in immediate packings of a content not exceeding 3kg
	US	
	09 02 10 10	Green tea in packages not over 3 kg, flavored
	09 02 10 90	Green tea in packages not over 3 kg, not flavored
	Iran	
	09 02 10 00	Green tea in immediate packings of <= 3 kg
	Russian	
	09 02 10 0001	Green tea in immediate packings of <= 3 kg: In disposable packaging
	09 02 10 0009	Green tea in immediate packings of <= 3 kg: Other
National Tariff Line Non Standard		

در جدول ۲ مشاهده می کنید که کدهای جهانی HS تا شش رقم بین تمام کشورهای عضو سازمان جهانی گمرک یکسان هستند. مثلاً برای چای سبز در بسته بندی حداکثر سه کیلوگرمی، کد جهانی آن ۰۹۰۲۱۰ است. اما هر کشور با افزودن چند رقم دیگر (معمولاً دو تا چهار رقم) جزئیات داخلی خود را مشخص می کنند

آکادمی صادرات دکتر محمود قیم اشرفی

شماره پشتیبان: ۰۹۰۵۷۰۸۹۳۳۹

وبسایت: <https://qayem.ir>

بله: https://ble.ir/export_academy

اینستاگرام: <https://www.instagram.com/mahmoud.ashrafi>

در خودآموز آموزش صادرات، شما میتوانید از مرحله انتخاب محصول و مشتری یابی تا درآمد دلاری با صادرات را بیاموزید و همچنین فرآیندهای صادرات را از صفر تا صد یاد بگیرید. فصل های این آموزش به ترتیب در صفحه [آموزش صادرات](#) سایت آکادمی صادرات دکتر اشرفی به آدرس Qayem.ir منتشر شده است. این آموزش را برای **۵ نفری** که دوستشان دارید ارسال کنید.

که به آن کد تعرفه ملی (National Tariff Line) می‌گویند. این کدهای افزوده شده تعیین کننده نوع دقیق محصول، نوع بسته بندی، کیفیت، یا وضعیت تعرفه‌ای آن کالا در سیستم گمرکی همان کشور هستند. برخی کشورها مثل کشور روسیه کد تعرفه فصلی و ماهانه هم دارند که برای کنترل واردات محصولات کشاورزی در فصل های سال استفاده میشود. برای مثال، در چین کد ۰۹۰۲۱۰۱۱۰۰ مخصوص «چای یاسمن» است، در حالی که در آمریکا کد ۰۹۰۲۱۰۱۰ برای «چای سبز طعم دار» استفاده می‌شود. بنابراین، شش رقم اول همیشه نشان دهنده طبقه بندی جهانی هستند و ارقام بعدی صرفاً برای مدیریت تعرفه های داخلی کشورها اضافه می‌شوند.

در ابتدای مسیر صادرات، بسیاری از افراد فکر می‌کنند پیدا کردن HS Code کار ساده‌ای است و می‌توان آن را به ترخیص کار یا شرکت حمل و نقل سپرد. اما تجربه نشان داده یک بازرگان حرفه‌ای باید خودش بتواند HS Code کالا را پیدا کند. چون این کد کلید ورود به تحلیل بازار جهانی است. برای پیدا کردن HS Code یک محصول چند روش ساده و کاربردی وجود دارد.

اولین روش استفاده از جستجوی اینترنتی است. بسیاری از مواقع کافی است نام محصول را همراه با عبارت HS Code در گوگل جستجو کنید. برای مثال اگر بنویسید: **Saffron HS Code**، معمولاً در همان نتایج اول کد مربوط به آن محصول نمایش داده می‌شود. ولی ممکن است سایت های ایرانی و فارسی کدهای ۸ رقمی را به شما نشان بدهند که این ۸ رقم کد تعرفه داخلی کالا در ایران است، کافی است دو رقم آخر را حذف کنید و ۶ رقم باقی مانده اچ اس کد بین المللی زعفران است. آیا این روش درست است و کد درست را به ما میدهد؟ جواب واقعی این است که در اکثر مواقع خیر، ولی میتواند ایده اولیه را به ما بدهد و برای صحت سنجی باید از روش های بعدی استفاده کرد.

آکادمی صادرات دکتر محمود قیّم اشرفی

شماره پشتیبان: ۰۹۰۵۷۰۸۹۳۳۹

وبسایت: <https://qayem.ir>

بله: https://ble.ir/export_academy

اینستاگرام: <https://www.instagram.com/mahmoud.ashrafi>

در خودآموز آموزش صادرات، شما میتوانید از مرحله انتخاب محصول و مشتری بابتی تا درآمد دلاری با صادرات را بیاموزید و همچنین فرآیندهای صادرات را از صفر تا صد یاد بگیرید. فصل های این آموزش به ترتیب در صفحه [آموزش صادرات](#) سایت آکادمی صادرات دکتر اشرفی به آدرس Qayem.ir منتشر شده است. این آموزش را برای **۵ نفری** که دوستشان دارید ارسال کنید.

روش دوم استفاده از وبسایت های تخصصی طبقه بندی کالا است. یکی از معروف ترین آن ها سایت رسمی سازمان جهانی گمرک یا پایگاه های داده گمرکی و یا سایت اتاق بازرگانی تهران در بخش آمار صادرات و واردات است که در آن ها می توان نام کالا را جستجو کرد و کد مربوطه را پیدا کرد.

روش سوم کتاب «مقررات صادرات و واردات ایران» است که هر سال توسط انتشارات وزارت صنعت، معدن و تجارت (صمت) منتشر می شود، که یکی از معتبرترین و رسمی ترین منابع برای فعالان تجارت خارجی در کشور است.

روش چهارم استفاده از سایت آماری تجارت جهانی Trade Map است. در این سایت با جستجوی نام کالا به اطلاعات دسترسی پیدا میکنید. برای این کار وارد سایت Trademap.org بشوید و در صفحه اول در کنار کادری که باید HS Code را وارد کنید کلمه **Advanced search** را انتخاب کنید، وارد صفحه ای میشوید که میتوانید با جستجوی اسم به کد محصول خودتان برسید و یا در سربرگ **Search by Hierarchy** تمام کدها را بصورت طبقه بندی شده و یکجا ببینید.

و در نهایت برای پیدا کردن HS Code محصول خودتان یک روش تجربی هم وجود دارد که بسیاری از بازرگانان از آن استفاده می کنند؛ بررسی اسناد صادراتی یا وارداتی مشابه. اگر بتوانید یک نمونه فاکتور صادراتی، پکینگ لیست یا اظهارنامه گمرکی برای یک محصول پیدا کنید، معمولاً HS Code آن هم در همان اسناد نوشته شده است.

در جدول ۳ مجموعه ای از ۴۰ قلم کالای شاخص، پرتعداد و پرتکرار در صادرات ایران را همراه با کد HS شش رقمی جهانی آن ها ارائه کردم. این کالاها ترکیبی از محصولات پتروشیمی، کشاورزی، معدنی، صنعتی و غذایی هستند که سهم قابل توجهی در سبد صادراتی کشور دارند و برای تمرین های عملی دانشجویان، تحلیل بازار، جستجو در [Trade Map](#) و برآورد ظرفیت صادراتی، مرجع مناسبی محسوب می شوند. این جدول برای

آکادمی صادرات دکتر محمود قیام اشرفی

شماره پشتیبان: ۰۹۰۵۷۰۸۹۳۳۹

وبسایت: <https://qayem.ir>

بله: https://ble.ir/export_academy

اینستاگرام: <https://www.instagram.com/mahmoud.ashrafi>

در خودآموز آموزش صادرات، شما میتوانید از مرحله انتخاب محصول و مشتری بابتی تا درآمد دلاری با صادرات را بیاموزید و همچنین فرآیندهای صادرات را از صفر تا صد یاد بگیرید. فصل های این آموزش به ترتیب در صفحه [آموزش صادرات](#) سایت آکادمی صادرات دکتر اشرفی به آدرس Qayem.ir منتشر شده است. این آموزش را برای ۵ نفری که دوستشان دارید ارسال کنید.

نمونه است و اگر کالای شما در این جدول نیست، نگران نباشید چون جالب است بدانید که ۲۵۰۰ کد اچ اس در سطح ۶ رقم موجود است.

جدول ۳. چهل قلم از مهم ترین کالاهای صادراتی ایران و HS Code جهانی آن ها

نام کالا	HS Code	نام انگلیسی	نام کالا	HS Code	نام انگلیسی
نفت خام	270900	Petroleum oils, crude	سیب تازه	080810	Fresh apples
گاز طبیعی مایع (LNG)	271111	Liquefied natural gas	کیوی تازه	081050	Kiwifruit
پروپان	271112	Propane, liquefied	گوجه فرنگی	070200	Tomatoes, fresh or chilled
بوتان	271113	Butanes, liquefied	خیار و خیارشور	070700	Cucumbers and gherkins
قیر نفتی	271320	Petroleum bitumen	فلفل دلمه ای	070960	Fruits of genus Capsicum
گاز مایع (LPG)	271119	Liquefied petroleum gases	پیاز	070310	Onions and shallots
اوره گرانوله	310210	Urea	هندوانه	080711	Watermelons
متانول	290511	Methanol	فرش دستباف	570110	Carpets, hand-knotted
پلی اتیلن (PE)	390110	Polyethylene in primary forms	فرش ماشینی	570242	Carpet of man-made fibers
پلی پروپیلن (PP)	390210	Polypropylene in primary forms	سنگ آهن	260111	Iron ores
پلی استایرن	390311	Polystyrene	کنسانتره آهن	260112	Iron ore concentrates
PVC	390410	Polyvinyl chloride	مس کاتد	740311	Refined copper cathodes
اتیلن گلیکول	290531	Ethylene glycol	سیمان پرتلند	252329	Portland cement

آکادمی صادرات دکتر محمود قیم اشرفی

شماره پشتیبان: ۰۹۰۵۷۰۸۹۳۳۹

وبسایت: <https://qayem.ir>

بله: https://ble.ir/export_academy

اینستاگرام: <https://www.instagram.com/mahmoud.ashrafi>

در خودآموز آموزش صادرات، شما میتوانید از مرحله انتخاب محصول و مشتری یابی تا درآمد دلاری با صادرات را بیاموزید و همچنین فرآیندهای صادرات را از صفر تا صد یاد بگیرید. فصل های این آموزش به ترتیب در صفحه [آموزش صادرات](#) سایت آکادمی صادرات دکتر اشرفی به آدرس Qayem.ir منتشر شده است. این آموزش را برای **۵ نفری** که دوستشان دارید ارسال کنید.

Page | 8

پسته با پوست	080251	Pistachios in shell	کلینکر سیمان	252310	Clinker
پسته بدون پوست	080252	Pistachios shelled	شیشه تخت	700529	Float/flat glass
خرما	080410	Dates, fresh or dried	میلگرد	721420	Steel bars/rods
کشمش	080620	Dried grapes	ورق فولادی گرم	720839	Flat-rolled steel products
انگور تازه	080610	Fresh grapes	زغال سنگ	270112	Bituminous coal
زعفران	091020	Saffron	ماهی و آبزیان	030379	Frozen fish

پیدا کردن HS Code آن قدرها هم پیچیده نیست. فقط کافی است چند بار این کار را انجام دهید تا ذهنتان به ساختار طبقه بندی کالاها عادت کند.

حالا اگر به لیستی که در فصل قبل تهیه کردید برگردید، می توانید یک تمرین بسیار مهم انجام دهید. سعی کنید برای هر محصول در آن لیست، HS Code مربوط به آن را پیدا کنید. ممکن است در ابتدا کمی زمان ببرد، اما همین تمرین ساده باعث می شود با یکی از مهم ترین ابزارهای تجارت بین الملل آشنا شوید.

در واقع HS Code مثل یک گذرنامه برای کالاها عمل می کند. هر محصولی که وارد تجارت جهانی می شود باید این گذرنامه را داشته باشد. بدون آن، نه می توان آمار بازار را بررسی کرد، نه قوانین گمرکی را فهمید و نه مسیر صادرات را تحلیل کرد.

در فصل های بعدی این کتاب، بارها از همین کدها استفاده خواهیم کرد تا بازارهای جهانی را بررسی کنیم و ببینیم کدام کشورها می توانند مقصد مناسبی برای صادرات محصولات ایرانی باشند. وقتی HS Code یک محصول را بدانید، در واقع کلید ورود به اطلاعات تجارت جهانی را در دست دارید.

آکادمی صادرات دکتر محمود قیام اشرفی

شماره پشتیبان: ۰۹۰۵۷۰۸۹۳۳۹

وبسایت: <https://qayem.ir>

بله: https://ble.ir/export_academy

اینستاگرام: <https://www.instagram.com/mahmoud.ashrafi>

